

**'Quickscan natuurtoets 2
herinrichtingprojecten te Oosterzee-
Gietersebrug'**

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden
in het kader van natuurwet- en regelgeving*

COLOFON

Titel: 'Quickscan natuurtoets 2 herinrichtingprojecten te Oosterzee- Gietersebrug'

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Status: Conceptrapport

Projectcode: 07194

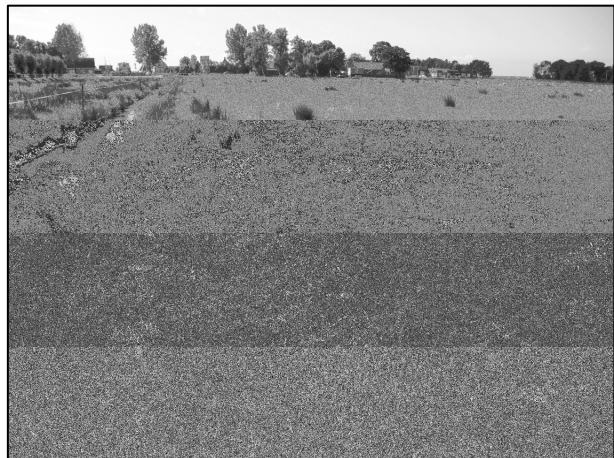
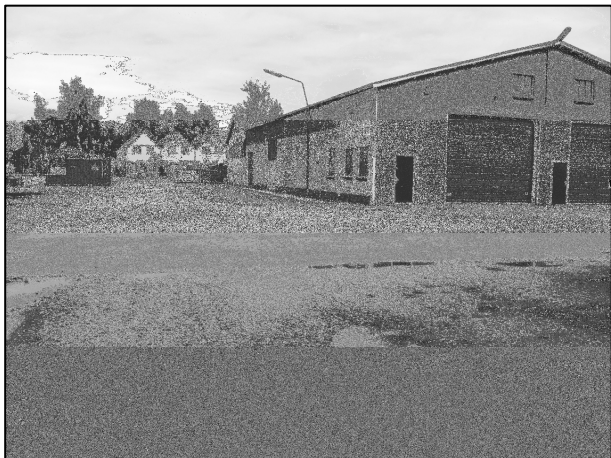
Datum: 25 februari 2008

Auteur: Ing M. Wallink

Eindredactie: Drs. I. Veeman

Veldonderzoek: Ing. M. Wallink

Opdrachtgever: Bureau Witpaard-partners
Contactpersoon: Mevr. P. Schepers

.....
EcoGroen Advies BV
Postbus 625
8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2008)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Wallink, M. (2008). Quickscan natuurtoets 2 herinrichtingprojecten Oosterzee- Gietersebrug. Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 07-194. EcoGroen Advies, Zwolle.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling.....	1
1.2	Algemene opzet.....	1
1.3	Situatie.....	1
2	Gebiedsgericht natuurbeleid	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998.....	3
2.3	Nota Ruimte.....	4
3	Flora en fauna van de onderzoeksgebieden	7
3.1	Methode.....	7
3.2	Locatie 1: Ontwikkeling woongebied westzijde van de kern	7
3.3	Locatie 2: Ontwikkeling 4 woningen locatie Herenweg 88.....	10
4	Geraadpleegde bronnen	14

Bijlagen

I	Soortenlijsten
II	Wettelijk kader
III	Inventarisatiekaart Kleine modderkruiper onderzoekslocatie 1

SAMENVATTING

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Bureau Witpaard- partners (contactpersoon mevr. P. Schepers) heeft EcoGroen Advies een tweetal quickscan natuurtoetsen uitgevoerd. Beide onderzoekslocaties liggen langs de rand van de dorpskern Oosterzee- Gietersebrug. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingrepen op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

Het onderzoek is gebaseerd op een éénmalig veldbezoek aan beide locaties op 15 augustus 2007 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens.

Ligging en gebiedsbescherming

Voor beide projecten geldt dat op basis van de ligging en aard van de ruimtelijke ingrepen geconcludeerd kan worden dat zij geen negatieve effecten hebben op de in de omgeving aanwezige Habitatrictlijngebieden, Vogelrichtlijngebieden, Beschermde natuurmonumenten, PEHS of specifieke natuurwaarden buiten de PEHS.

De plannen hebben geen fysieke gevolgen op de EHS, zoals areaalverlies. Bij onderzoekslocatie 1 (Ontwikkeling woongebied westzijde van de kern) zal een eventuele toename van recreatie en verstoring als gevolg van verlichting geen noemenswaardige effecten op de EHS veroorzaken. Wel wordt het aanbevolen om contact op te nemen met de provincie. Mogelijk hebben zij nog nadere voorwaarden omtrent de bescherming de EHS.

Aangetroffen en te verwachten soorten

Uit de natuurtoetsen komen de volgende zaken naar voren:

- In beide onderzoekslocaties is de laag beschermde Zwanenbloem aangetroffen. Overige beschermde of bedreigde plantensoorten (Rode Lijst) zijn niet aangetoond of te verwachten. Voor laag beschermde soorten geldt in deze situaties automatisch vrijstelling annex art. 75 van de FFW;
- Vanwege het ontbreken van bomen met geschikte holten en geschikte bebouwing is de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen op beide locaties uitgesloten. Schade aan de strikt beschermde vleermuizen dient te worden voorkomen. Concreet kan dit bij onderzoekslocatie 1 gerealiseerd worden door rekening te houden met de (eventuele) verlichting van het plangebied (zie paragraaf 3.3);
- Verspreid in beide onderzoekslocaties zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde zoogdiersoorten te verwachten. Er zijn nergens sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een ontheffingsplichtige soort als Steenmarter (FFW Tabel 2);
- De onderzoekslocaties en directe omgeving zijn van waarde voor diverse broedvogels. Op beide locaties zijn geen ontheffingsplichtige broedvogels te verwachten;
- Laag beschermde amfibieënsoorten als Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Bastaardkikker en Meerkikker zijn op de onderzoekslocaties aangetroffen c.q. te verwachten;
- Binnen onderzoekslocatie 2 (Ontwikkeling 4 woningen Herenweg 88) zijn geen beschermde vissen aangetoond of te verwachten. Binnen locatie 1 is de middelhoog beschermde Kleine modderkruiper aangetoond;
- Reptielen en beschermde insecten zijn niet aangetoond of te verwachten op de onderzoekslocaties.

Ontheffing, vrijstelling en mitigerende maatregelen

Locatie 1: Ontwikkeling woongebied westzijde van de kern

- Schade aan Kleine modderkruiper kan niet voorkomen worden aangezien in het watermilieu wordt gewerkt. Zodoende dient ontheffing aangevraagd te worden annex artikel 75 van de Flora- en faunawet;
- Het aanbrengen van verlichting aan de noordzijde van het plangebied dient spaarzaam plaats te vinden. Dit om mogelijk langsvliegende en foeragerende vleermuizen niet te verstoren. Daarbij moet gebruik worden gemaakt van een type verlichting dat niet naar de omgeving verstrooit maar lokaal de grond verlicht.

Locatie 2: Ontwikkeling 4 woningen Herenweg 88

Voor onderzoekslocatie 2 hoeft geen ontheffing annex art. 75 van de FFW te worden aangevraagd.

Algemeen

- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor 15 maart en na 15 juli. Overigens wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum;
- Voor de in de onderzoekslocaties voorkomende overige beschermde landzoogdieren en algemeen voorkomende amfibieën wordt als belangrijkste mitigerende maatregel fasering in tijd genoemd. Schade is - indien de planning van activiteiten dit toelaat - te minimaliseren door het bouwrijp maken van de locaties zoveel mogelijk uit te voeren in de periode augustus - november, waarbij de maanden september en oktober de voorkeur hebben.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Bureau Witpaard- partners (contactpersoon mevr. P. Schepers) heeft EcoGroen Advies een tweetal quickscan natuurtoetsen uitgevoerd. Beide onderzoekslocaties liggen langs de rand van de dorpskern Oosterzee- Gietersebrug.

In verband met de op 1 april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet en de geldende regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en Nota Ruimte, is het noodzakelijk om vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen en andere activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

In het voorliggende onderzoek worden de mogelijke consequenties in beeld gebracht van de beoogde plannen voor de realisatie van het Dorpsbos en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

1.2 Algemene opzet

Voorliggende quickscans zijn gebaseerd op een locatiebezoek aan beide onderzoekslocaties, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens (zie Geraadpleegde bronnen) en bekende ecologische principes.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingrepen in het plangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht beleid uitwerking heeft (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen nodig zijn om eventueel tot een ontheffingsverlening in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet te kunnen komen.

1.3 Situatie

Binnen het kader van voorliggend onderzoek zullen een tweetal onderzoekslocaties besproken worden. Beide locaties liggen in Oosterzee- Gietersebrug (zie figuur 1).

1) Ontwikkeling woongebied westzijde van de kern

Deze locatie ligt tussen de Herenweg en het Tjeukemeer, ten westen van de kern Oosterzee- Gietersebrug. Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit grasland, watergangen en een parkeerplaats. In het plangebied is woningbouw gepland. Bosschages en bebouwing ontbreken binnen het plangebied. Watergangen zullen deels worden gedempt.

Foto 1: locatie 1: Overzichtsfoto.

2) Ontwikkeling 4 woningen locatie Herenweg 88

Deze locatie ligt in de lintbebouwing aan de Herenweg. Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit verharding en bebouwing. In het plangebied is de nieuwbouw van 4 nieuwe woningen gepland. Op en langs de rand van het plangebied is bosschage aanwezig in de vorm van respectievelijk erfbeplanting en een bomenrij bestaande uit oude schietwilgen.

Foto 2: locatie 2: Overzichtsfoto.

Figuur 1: Kaart met de situering van de 2 onderzoekslocaties, aangegeven met de gele omlijning. (kaartbron: Google Earth).

2 GEBIEDSGERICHT NATUURBELEID

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- Natuurbeschermingswet, waarin o.a. opgenomen de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- Nota Ruimte, in streekplannen uitgewerkt voor bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzenfoeragegebied en weidevogelgebied.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke effecten.

In de onderstaande paragrafen wordt kort ingegaan op de eventuele effecten die de geplande werkzaamheden kunnen hebben op nabijgelegen gebieden met een beschermingsstatus.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

In de Natuurbeschermingswet 1998 is de bescherming geregeld van Habitat en Vogelrichtlijngebieden -tezamen 'Natura 2000-gebieden' genoemd- en Beschermde Natuurmonumenten (www.minlnv.nl).

Habitatrichtlijngebieden

Het meest dichtbij gelegen Habitatrichtlijngebied tot beide onderzoekslocaties is 'Rottige Meenthe & Brandemeer'. Dit Habitatrichtlijngebied ligt t.o.v. onderzoekslocatie 1 en 2 op respectievelijk ca. 5,9 en 5,2 kilometer afstand.

De Rottige Meenthe & Brandemeer is een laagveenverlandingsgebied dat de noordelijke voortzetting vormt van de laagvenen in Noordwest- Overijssel. Binnen het gebied zijn o.a. voor habitattypen als meren met Krabbenscheer, vochtige heiden, overgangs- en trilvenen en Hoogveenbossen instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Ook zijn voor een aantal soorten instandhoudingsdoelstellingen opgesteld zoals Gevlekte witsnuitlibel, Grote vuurvlinder, Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Meervleermuis en Groenknolorchis aangemeld voor dit gebied, evenals Roerdomp en Grote karekiet.

Als de aangewezen habitattypen en/ of belangrijk broed- of foerageergebied van de aangemelde soorten wordt aangetast, kan er sprake zijn van een externe werking met negatieve effecten.

Habitattypen

Gezien de tussenliggende afstand tot het natuurgebied zijn directe effecten, zoals areaalverlies, in deze situatie uit te sluiten. Als gevolg van de plannen op beide locaties zijn tevens geen meetbare externe effecten als verdroging, versnippering, vermessing en verzuring te verwachten op de natuurwaarden van de Rottige Meenthe & Brandemeer.

Soorten

Wegens het ontbreken van geschikt leefgebied voor de aangewezen soorten - met uitzondering van Kleine modderkruiper - van Natura 2000-gebied 'Rottige Meenthe & Brandemeer' en de ligging van het plangebied ten opzichte van dit Natura 2000-gebied wordt geen fysieke aantasting verwacht op aangemelde soorten. Indien belangrijk foerageer- en/of leefgebied voor de aangemelde soorten wordt aangetast - ook al ligt het buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied - kan het plan wel in strijd zijn

met de instandhoudingsdoelen van de aangemelde soorten.

Door de beperkte aard van de ingreep en de grote afstand, wordt niet verwacht dat de ingreep negatieve effecten heeft op de aangemelde vogels van het Natura 2000-gebied.

Kleine modderkruiper

Kleine modderkruiper is aanwezig in de wateren binnen onderzoekslocatie 2. Gedurende de werkzaamheden op locatie 2 zal schade optreden aan exemplaren en leefgebied van deze soort. Schade kan door een zorgvuldige planning en werkwijze tot een minimum beperkt blijven, maar het aanvragen van een ontheffing ten aanzien van Kleine modderkruiper is nodig (zie ook paragraaf 3.6).

Een sterke uitwisseling tussen beide populaties is niet te verwachten vanwege het ontbreken van een directe verbinding tussen de wateren in onderzoekslocatie 2 en het Natura 2000-gebied. Bovendien is van Kleine modderkruiper bekend dat ze slechts over korte afstanden migreren (van Emmerik & de Nie, 2006). Van externe werking is dan ook geen sprake.

- *Gezien de grote afstand wordt niet verwacht dat de ingrepen negatieve effecten veroorzaken op populaties van aangemelde soorten van het Natura 2000-gebied. Ook een externe werking op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied wordt uitgesloten.*

Vogelrichtlijngebieden

Het meest dichtbij gelegen Vogelrichtlijngebied tot de twee onderzoekslocaties is 'IJsselmeer'. Dit Vogelrichtlijngebied ligt t.o.v. onderzoekslocatie 1 en 2 op respectievelijk ca. 7,3 en 7,7 kilometer afstand.

Het IJsselmeer bestaat uit een uitgestrekt zoetwatermeer met plaatselijk moerassige oeverzones. Enkele aangemelde vogelsoorten zijn Porseleinhoen, Kleine zwaan, Vissief, Kogans, Grauwe gans, Aalscholver en Kleine rietgans. Als een belangrijk broed- en/ of foerageergebied voor deze vogelsoorten wordt aangetast - ook al ligt het buiten de begrenzing van het vogelrichtlijngebied - kan er sprake zijn van een externe werking met negatieve effecten.

Gezien de terreingesteldheid zijn de onderzoekslocaties niet geschikt als broed- en/ of foerageergebied voor aangemelde soorten. Bovendien is het niet waarschijnlijk dat onderzoekslocaties en de directe omgeving - gezien de ligging in de nabijheid van infrastructuur, bebouwing en opgaande groenstructuren - geschikt zijn als broed- en/ of foerageergebied voor aangemelde soorten.

- *Vanwege de grote afstand, de terreingesteldheid en de in de nabijheid aanwezige infrastructuur, bebouwing en opgaande groenstructuren zijn geen effecten te verwachten op de instandhoudingdoelstellingen van verderop gelegen Vogelrichtlijngebieden.*

Beschermde Natuurmonumenten

Het meest dichtbij gelegen Beschermde Natuurmonument tot de twee onderzoekslocaties is het 'Friese IJsselmeerkust'. Dit Natuurmonument ligt t.o.v. de locaties 1 en 2 op respectievelijk ca. 7,6 en 8,1 kilometer afstand. Het betreft buitendijkse terreinen en wateren bestaande uit ondiep water, kale- en begroeide zandplaten, moerassen, laag gelegen graslanden en klifkusten.

- *Gezien de grote afstand en de beperkte aard van de ingrepen zijn geen effecten te verwachten, die de wezenlijke kenmerken van dit beschermde natuurmonument aantasten.*

2.3 Nota Ruimte

De Nota Ruimte is één van de structuurschema's waarin de visie van het Rijk over natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze

doelstelling is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in het leven geroepen en worden ondermeer ganzen- foerageergebied en weidevogelgebied aangewezen.

De EHS kent een specifieke bescherming. Ingrepen die de wezenlijke kenmerken of waarden ervan aantasten worden niet toegestaan ('Nee, tenzij regime'). Zowel ingrepen in bossen en natuurgebieden als ingrepen in de omgeving van deze gebieden dienen beoordeeld te worden op mogelijke schadelijke effecten.

De Nota Ruimte is een zogeheten planologische kernbeslissing (PKB). Het Rijk verwacht dat provincies en gemeenten de Nota laten doorwerken in hun ruimtelijke plannen, zoals het streekplan en het bestemmingsplan.

EHS onderzoekslocatie 1

Volgens het 'Voorontwerp Streekplan Fryslân' van de provincie Friesland ligt onderzoekslocatie 1 op ca. 40 meter van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze EHS valt deze samen met de begrenzing van het Tjeukemeer dat als 'natte natuur' is weergegeven (zie figuur 2).

Figuur 2: Kaart met de situering van de 2 onderzoekslocaties (gele vlakken) t.o.v. de EHS (groene vlak). (kaartbron: Google Earth).

De EHS kent een specifieke bescherming en ingrepen die de wezenlijke kenmerken of waarden ervan aantasten worden niet toegestaan.

Het Tjeukemeer behoort tot de EHS en deze is aangewezen als 'natte natuur'. Hierbij dient opgemerkt te worden dat bijna alle in Friesland aanwezige meren en tussenliggende wateren als 'natte natuur' tot de EHS behoren. Op deze wijze wordt het complete netwerk van wateren in Friesland beschermd.

Aangezien de tussenliggende zone, gelegen tussen het plangebied en de EHS, bestaande uit de oeverzone van het Tjeukemeer en de dijk onaangetaast wordt, zal het watersysteem niet fysiek aangetast worden.

Van enige verstoring kan wel sprake zijn als gevolg van de eventuele toename van recreatief gebruik en uitstralende effecten als gevolg van verlichting.

Verstoring als gevolg van licht kan middels een eenvoudige maatregel voorkomen worden. Er kan een (aangepast) verlichtingsplan opgesteld worden met als belangrijkste strekking dat in het noordelijke deel van het plangebied verlichting spaarzaam dient plaats te vinden. Verder kan geconcludeerd worden dat de tussenliggende dijk met het (fiets)pad zorgt dat geluids-, bewegings- en lichtverstoring geen noemenswaardige effecten met zich meebrengt.

- *De plannen hebben geen fysieke gevolgen op de EHS, zoals areaalverlies. Een eventuele toename van recreatie en verstoring als gevolg van verlichting zal geen noemenswaardige effecten op de EHS veroorzaken. Wel wordt het aanbevolen om contact op te nemen met de provincie. Mogelijk hebben zij nog nadere voorwaarden omtrent de bescherming de EHS.*

EHS onderzoekslocatie 2

Volgens het 'Voorontwerp Streekplan Fryslân' van de provincie Friesland ligt onderzoekslocatie 2 op ca. 340 meter van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze EHS valt deze samen met de begrenzing van het Tjeukemeer dat als 'natte natuur' is weergegeven (zie figuur 2).

- *Gezien de ligging, de afstand en de beperkte aard van de beoogde ingrepen, zullen er geen effecten op de EHS optreden.*

Natuur buiten de EHS

Beide onderzoekslocaties behoren niet tot andersoortige gebieden die vanwege specifieke natuurwaarden door de provincie zijn aangewezen. Mede gezien de ligging in de directe nabijheid van bebouwing wordt geconcludeerd dat er geen aantasting plaatsvindt van gebieden met een specifieke natuurwaarden die door de provincie zijn aangewezen.

3 FLORA EN FAUNA VAN DE ONDERZOEKSGBIEDEN

3.1 Methode

Beide onderzoekslocaties zijn bezocht op 15 augustus 2007. Tijdens dit veldonderzoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet (FFW) en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (FFW Tabel 2 en 3) die ontheffingsplichtig zijn.

Voor zover mogelijk zijn de volgende soortgroepen geïnventariseerd: hogere planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. Daarnaast is op basis van de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie “geraadpleegde bronnen”) en ‘expert judgement’, een uitspraak gedaan over de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Hieronder worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het onderzoeksgebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten. De relevante soorten worden in de onderstaande paragrafen kort toegelicht. Een soortenlijst is opgenomen in Bijlage I. Een toelichting op de beschermingsstatus is gegeven in Bijlage II.

3.2 Locatie 1: Ontwikkeling woongebied westzijde van de kern

Flora

Tijdens het veldbezoek is in bijna alle watergangen de laag beschermde Zwanebloem (FFW tabel 1) aangetroffen. Overige beschermde en bedreigde soorten zijn op basis van de terreinkenmerken niet in de onderzoekslocatie te verwachten.

Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch een vrijstelling van verbodsartikel 8 van de Flora- en faunawet voor laag beschermde florasoorten.

→ *Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 is voor flora niet aan de orde.*

Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Vaste verblijfplaatsen

Bebouwing ontbreekt binnen het plangebied. Ook ontbreken bomen met holten waar vleermuizen in kunnen verblijven op de onderzoekslocatie. Hierdoor wordt geconcludeerd dat vaste verblijfplaatsen voor zowel gebouwde als boombewonende vleermuissoorten afwezig zijn op de onderzoekslocatie.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (b.v. rijen woningen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren ‘onmisbaar’ en zodoende beschermd.

Als gevolg van de voorgenomen plannen zullen geen lijnvormige structuren verdwijnen. De inrichtingsplannen leiden daarom niet tot schade aan de migratiemogelijkheden van vleermuizen.

Potentieel foerageergebied

Het plangebied wordt mogelijk beperkt als foerageergebied gebruikt door enkele vleermuissoorten. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. Dat is hier niet het geval.

Wel is het mogelijk dat de brede watergang, gelegen aan de noordzijde van het plangebied, gebruikt wordt door bijvoorbeeld foeragerende Water- en/of Meervleermuizen. Dit aspect verdient nadere aandacht. Om schade aan foeragerende vleermuizen te minimaliseren is het raadzaam om spaarzaam om te gaan met de aan te brengen verlichting.

Het aanbrengen van verlichting in de nabijheid van de noordelijk gelegen brede watergang dient bij voorkeur spaarzaam plaats te vinden. Een type verlichting dat niet naar de omgeving verstrooid maar lokaal de grond verlicht - bijvoorbeeld zogenaamde 'marterverlichting' - heeft de voorkeur. Op deze wijze zal het gebied ook na de herinrichting haar functie houden als geschikt foerageergebied.

- *Schade aan de strikt beschermde vleermuizen dient te worden voorkomen. Dit kan gerealiseerd worden door met deze soortgroep rekening te houden. Aandachtspunt vormt het behoud van de nachtelijke donkerheid van het plangebied in de nabijheid van de noordelijk gelegen watergang.*

Overige zoogdieren

Verspreid in het plangebied is een aantal vaste verblijfplaatsen van laag beschermde, kleine zoogdiersoorten te verwachten c.q. vastgesteld, namelijk Veldmuis, Aardmuis, Bosmuis, Rosse woelmuis, Gewone bosspitsmuis, Huispitsmuis, Dwergmuis, Haas en Mol. Ook zijn niet beschermde soorten als Bruine rat en Muskrat te verwachten.

Het voorkomen van vaste verblijfplaatsen van de middelhoog beschermde Steenmarter (FFW Tabel 2) kan uitgesloten worden, omdat er geen geschikte schuilplaatsen voor deze soort voorhanden zijn. Ook de aanwezigheid de strikt beschermde soort Waterspitsmuis (FFW Tabel 3) is in het plangebied uit te sluiten (zie kader).

- *Bij de planrealisatie kunnen verblijfplaatsen van laag beschermde zoogdiersoorten verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten hier echter niet aan de orde, omdat automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9 en 11 uit de Flora- en faunawet geldt.*

Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan - indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door de werkzaamheden uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus). De minst schadelijke periode is september tot december (mits vorstvrij).

Waterspitsmuis

Het voorkomen Waterspitsmuis beperkt zich tot rijk begroeide ruigtes, vrijwel altijd in de nabijheid van oppervlaktewater. Schoon en helder water is belangrijk vanwege de betere voedselkwaliteit. Vaak heeft zich een vegetatie ontwikkeld die kenmerkend is voor het afwezig blijven van beheer (o.a. met soorten als Pluimzegge, Moerasspirea en overblijvend Riet).

Schoon en helder water in combinatie met een rijk waterleven en rijk ontwikkelde, onbeheerde oevers ontbreekt in het plangebied. Bovendien maken bekende verspreidingsgegevens geen melding van Waterspitsmuis in of nabij gelegen kilometerhokken waarin het plangebied gelegen is (Provincie Fryslân; Digitale natuuratlas).

Broedvogels

Er is geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van waarnemingen tijdens het veldbezoek, de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en 'expert judgement' is een uitspraak gedaan over de mogelijke soortensamenstelling.

De bosschages, gelegen langs de rand van het plangebied, vormen geschikt broedbiotoop voor algemene broedvogels als Groenling, Merel, Vink, Winterkoning, Roodborst, Tjiftjaf, Zwartkop en Houtduif. In de permanent waterhoudende sloten zijn bovendien soorten als Wilde eend, Waterhoen en Meerkoet te verwachten. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van vogels met een jaarrond vaste verblijfplaats (o.a. uilen, spechten, roofvogels, zwaluwen en Zwarte kraai).

Gezien de ligging, terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens is de nabije omgeving van het plangebied geschikt voor enkele weidevogels. In de omgeving van het plangebied zijn onder andere Kievit en Scholekster bekend (Provincie Fryslân; Digitale natuuratlas, Beintema *et al.* 1995).

Gezien de ligging van het plangebied in de nabijheid van infrastructuur, bebouwing en bosschages is het plangebied niet geschikt voor kritische weidevogelsoorten. Naar verwachting zal slechts een enkele Kievit en/ of Scholekster broeden in of binnen de invloedssfeer van de onderzoekslocatie.

Door de realisatie van de plannen zal voor alle te verwachten soorten de 'gunstige staat van instandhouding' of de huidige populatiegrootte niet in gevaar komen, omdat in de omgeving voldoende broedgebied aanwezig blijft en deze soorten in de regio relatief algemeen voorkomen.

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart. Voor de (mogelijk) aanwezige soorten kan de periode tussen 15 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en we wijzen u erop dat in het kader van de Flora- en faunawet voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Als in de periode tussen 15 juli en 15 november gestart wordt met de werkzaamheden is het van belang om na te gaan of bewoonde nesten van Houtduif aanwezig in de invloedssfeer van de plannen. Houtduif kan namelijk broeden tot 15 november.

→ *Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Indien broedvogels afwezig zijn is het ook mogelijk om binnen de broedperiode van vogels aan te vangen met de werkzaamheden.*

De werkzaamheden hoeven overigens niet persé voor het broedseizoen te worden afgerond op voorwaarde dat er geen broedgelegenheid ontstaat voor vogelsoorten. Hieronder staan enkele aanbevelingen om het gebied extra onaantrekkelijk te maken voor broedvogels:

- creëer geen steilwanden (zoals zandhopen) waarin Oeverzwaluw kan nestelen;
- verwijder voorafgaand aan het broedseizoen de aanwezige ruigte en bosschages;
- voorkom dat tijdens de werkzaamheden opgaande ruigte en takkenhopen ontstaan.

Amfibieën

Gedurende het veldbezoek zijn in het plangebied diverse Bastaardkikkers, Meerkikkers en Bruine kikkers aangetroffen. In de aanwezige wateren is voorplanting van algemeen laag beschermde soorten als Bastaardkikker, Meerkikker, Bruine kikker, Kleine watersalamander en Gewone pad te verwachten. De waterbodem en de aanwezige ruige randen in het plangebied vormen ook (potentieel) overwinteringsgebied voor bovenstaande soorten.

Strikt beschermde soorten zijn tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen. Op basis van de terreinkenmerken en beschikbare verspreidingsgegevens (Natuurloket, RAVON, Provincie Fryslân; Digitale natuuratlas) zijn deze ook niet te verwachten in de

wateren binnen het plangebied.

- *Door het werken in sloten en het bouwrijp maken van het plangebied kunnen voortplantende en overwinterende amfibieën geschaad worden. Omdat het allen 'algemene soorten' betreft, geldt automatisch een vrijstelling van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 uit de Flora- en faunawet en is geen ontheffing annex art. 75 nodig. De aanvraag van ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet en het verrichten van mitigerende en compenserende maatregelen is voor amfibieën niet aan de orde.*

Vissen

In diverse wateren zijn tijdens het veldonderzoek de soorten Tiendoornige stekelbaars, Baars, Kolblei, Rietvoorn en Kleine modderkruiper aangetroffen. Strikt beschermde soorten als Grote modderkruiper en Bittervoorn zijn ondanks het intensief bemonsteren van de sloot niet aangetroffen en worden zodoende ook niet verwacht.

Van de aangetroffen soorten is Kleine modderkruiper beschermd (Tabel 2 FFW) volgens de Flora- en faunawet (ontheffingsplichtige soort). Een kaart met de aangetroffen Kleine modderkruiper is weergegeven in bijlage III. Gedurende het veldbezoek zijn alleen volwassen exemplaren aangetroffen, maar naar verwachting plant de soort zich ook voor in de ondiepe oeverzones van de wateren.

Aantasting van leef- en voortplantingsgebied van Kleine modderkruiper vindt plaats wanneer werkzaamheden plaatsvinden in het watermilieu.

De gunstige staat van instandhouding van de soort zal door de beoogde ingreep niet in gevaar komen. Kleine modderkruiper komt naar verwachting algemeen voor in de aangetroffen watergang en dwarsslotten in nabije omgeving. De soort heeft zodoende voldoende uitwijkmogelijkheden ter beschikking. Bovendien zijn in het voorlopige schetsontwerp diverse sloten aanwezig langs met name de rand van het plangebied. Deze sloten zullen weer geschikt biotoop (gaan) vormen voor Kleine modderkruiper.

- *Samengevat kan gemeld worden dat in de wateren binnen en langs de rand van het plangebied de middelhoog beschermde vissoort Kleine modderkruiper is aangetroffen en wordt verwacht. Door het werken in het watermilieu en het lokaal dempen van de wateren zal leefgebied van Kleine modderkruiper verdwijnen en zal schade optreden aan Kleine modderkruiper. Hierdoor is het noodzakelijk een ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet aan te vragen en dienen mitigerende of compenserende maatregelen getroffen te worden.*

Reptielen

Langs de oost- en noordzijde van het Tjeukemeer zijn waarnemingen bekend van Ringslag (natuurloket.nl en Ravon.nl). In en in de nabijheid van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van Ringslang. Wegens het ontbreken van geschikt voortplantings- en overwinteringsbiotoop is het niet aannemelijk dat Ringslang aanwezig is in het plangebied.

Reptielen zijn niet aangetroffen of te verwachten vanwege het ontbreken van een geschikte leefomgeving.

- *Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 is voor flora niet aan de orde.*

Overige soortgroepen

Beschermde insecten zijn niet in het gebied aangetroffen of te verwachten vanwege het ontbreken van een geschikte leefomgeving.

3.3 Locatie 2: Ontwikkeling 4 woningen locatie Herenweg 88

Flora

Tijdens het veldbezoek is in de watergangen, gelegen langs de rand van het plangebied, de laag beschermde Zwanebloem (FFW tabel 1) aangetroffen. Overige

beschermde en bedreigde soorten zijn op basis van de terreinkenmerken niet in de onderzoekslocatie te verwachten.

Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch een vrijstelling van verbodsartikel 8 van de Flora- en faunawet voor laag beschermde florasoorten.

→ *Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 is voor flora niet aan de orde.*

Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Vaste verblijfplaatsen

In de eventueel te slopen bebouwing ontbreken geschikte ruimten tussen bijvoorbeeld de muren en het dakbeschoot en dakbedekking, waardoor potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen ontbreken. Ook ontbreken potentiële vaste verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (b.v. rijen woningen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Als gevolg van de voorgenomen plannen zullen geen lijnvormige structuren verdwijnen. De inrichtingsplannen leiden daarom niet tot schade aan de migratiemogelijkheden van vleermuizen.

Potentieel foerageergebied

Het plangebied wordt mogelijk beperkt als foerageergebied gebruikt door enkele vleermuissoorten. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. Dat is hier niet het geval.

→ *Omdat geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en er geen aantasting plaatsvindt van (potentieel) belangrijke vliegroutes en foerageergebied is er als gevolg van de beoogde plannen geen schade te verwachten op vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen hier niet aan de orde.*

Overige zoogdieren

Langs met name de rand van het plangebied is een aantal vaste verblijfplaatsen van laag beschermde, kleine zoogdiersoorten te verwachten c.q. vastgesteld, namelijk Veldmuis, Aardmuis, Bosmuis, Rosse woelmuis, Gewone bosspitsmuis, Huisspitsmuis en Mol. Ook zijn niet beschermde soorten als Bruine rat en Muskusrat te verwachten.

Het voorkomen van een vaste verblijfplaats van de middelhoog beschermde Steenmarter (FFW Tabel 2) is niet aannemelijk, omdat geen sporen, denk aan uitwerpselen of vraatsporen, zijn aangetoond. Ook de aanwezigheid de strikt beschermde soort Waterspitsmuis (FFW Tabel 3) is in het plangebied uit te sluiten (zie kader pagina 8).

→ *Bij de planrealisatie kunnen verblijfplaatsen van laag beschermde zoogdiersoorten verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten hier echter niet aan de orde, omdat automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9 en 11 uit de Flora- en faunawet geldt.*

Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan - indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door de werkzaamheden uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus). De minst schadelijke periode is september tot december (mits vorstvrij).

Broedvogels

Er is geen volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van waarnemingen tijdens het veldbezoek, de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en 'expert judgement' is een uitspraak gedaan over de mogelijke soortensamenstelling.

De tuinbeplanting - enkele struiken en coniferen - en de rij schietwilgen langs de rand van het plangebied vormen broedbiotoop voor enkele algemene vogels van bos en struweel zoals Merel, Vink, Groenling en Winterkoning. De aanwezige bebouwing herbergt bovendien broedbiotoop voor Witte kwikstaart, Zwarte roodstaart en Huimus. Huimus staat op de lijst van bedreigde soorten, namelijk Rode Lijst 4 (= categorie 'gevoelig').

Bovendien kunnen langs de oevers van de watergang, gelegen langs de rand van de onderzoekslocatie, mogelijk enkele algemeen voorkomende vogels als Wilde eend, Waterhoen en Meerkoet tot broeden komen. Ook nestlocaties buiten de onderzoekslocaties mogen niet worden verstoord.

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van vogels met een jaarrond vaste verblijfplaats (o.a. uilen, spechten, roofvogels, zwaluwen en Zwarte kraai). Gezien de terreingesteldheid van het plangebied is de locatie geschikt voor weidevogels.

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart. Voor de (mogelijk) aanwezige soorten kan de periode tussen 15 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en we wijzen u erop dat in het kader van de Flora- en faunawet voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

- *Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Indien broedvogels afwezig zijn is het ook mogelijk om binnen de broedperiode van vogels aan te vangen met de werkzaamheden.*

Amfibieën

Gedurende het veldbezoek zijn in de watergang gelegen langs de rand van het plangebied diverse Bastaardkikkers, Meerkikkers en larven van Bruine kikker aangetroffen. In de aanwezige watergang is voorplanting van algemeen laag beschermde soorten als Bastaardkikker, Meerkikker, Bruine kikker, Kleine watersalamander en Gewone pad te verwachten. De waterbodem en de aanwezige ruige randen in het plangebied vormen ook (potentieel) overwinteringsgebied voor bovenstaande soorten.

Strikt beschermde soorten zijn tijdens het veldonderzoek niet aangetroffen. Op basis van de terreinkenmerken en beschikbare verspreidingsgegevens (Natuurloket, RAVON, Provincie Fryslân; Digitale natuuratlas) zijn deze ook niet te verwachten in de wateren binnen het plangebied.

- *Door het werken in sloten en het bouwrijp maken van het plangebied kunnen voortplantende en overwinterende amfibieën geschaad worden. Omdat het allen 'algemene soorten' betreft, geldt automatisch een vrijstelling van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 uit de Flora- en faunawet en is geen ontheffing annex art. 75 nodig.*

Vissen

In de watergangen is alleen de niet beschermde Tiendoornige stekelbaars aangetroffen. Ondanks intensief bemonstering met behulp van een steeknet zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen. Beschermde soorten worden dan ook niet verwacht.

→ *De aanvraag van ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet en het verrichten van mitigerende en compenserende maatregelen is voor vissen niet aan de orde.*

Reptielen

Langs de oost- en noordzijde van het Tjeukemeer zijn waarnemingen bekend van Ringslag (natuurloket.nl en Ravon.nl). In en in de nabijheid van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van Ringslang. Wegens het ontbreken van geschikt voortplantings- en overwinteringsbiotoop is het niet aannemelijk dat Ringslang aanwezig is in het plangebied.

Reptielen zijn niet aangetroffen of te verwachten vanwege het ontbreken van een geschikte leefomgeving.

→ *Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 is voor flora niet aan de orde*

Overige soortgroepen

Beschermde insecten zijn niet in het gebied aangetroffen of te verwachten vanwege het ontbreken van een geschikte leefomgeving.

4 GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Beintema, A., O. Moedt, D. Ellinger. (1995). Ecologische Atlas van de Nederlandse Weidevogels, met medewerking van SOVON. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem.
- Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV.
- Huijbregts, H. (2003). Beschermde kevers in Nederland (Coleoptera). Nederlandse faunistische mededelingen: 19.
- Lange, R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003). Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna (www.minlnv.nl).
- Ministerie van LNV: www.minlnv.nl. Kaartmachine beschermde natuurgebieden.
- Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Nöllert, A. & C. Nöllert (1992). Amfibieëngids van Europa.
- Provincie Friesland (1994). Weidevogels in Friesland. Achtergronddocument t.b.v. beleid en onderzoek. Afdeling Landelijk Gebied.
- Provincie Friesland (2005), *Voorontwerp Streekplan Frylân*.
- Provincie Fryslân (www.fryslan.nl); Digitale natuuratlas).
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl).
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse *broedvogels 1998-2000*. - Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Sparreboom M. (red.) (1981). De amfibieën en reptielen van Nederland, België en Luxemburg.
- www.waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: SOORTENLIJSTEN

Soort	Terreingebruik /Aantal	Locatie	Status
Locatie 1: Ontwikkeling woongebied westzijde van de kern			
> FLORA			
Zwanebloem	Aanwezig	Alle watereren	FFW - Tabel 1
> ZOOGDIEREN			
Gewone dwergvleermuis	Mogelijk foeragerend	Langs randen	FFW - Tabel 3/ HR IV
Laatvlieger	Mogelijk foeragerend	Langs randen	FFW - Tabel 3 / HR IV
Meervleermuis	Mogelijk foeragerend	Langs randen	FFW - Tabel 3 / HR II en IV
Watervleermuis	Mogelijk foeragerend	Langs randen	FFW - Tabel 3 / HR IV
Aardmuis	Mogelijk voortplantend	Oevers watergangen	FFW - Tabel 1
Bosmuis	Mogelijk voortplantend	Langs randen	FFW - Tabel 1
Bruine rat	Mogelijk voortplantend	Oevers watergangen	-
Dwergmuis	Mogelijk voortplantend	Oevers watergangen	FFW - Tabel 1
Gewone bosspitsmuis	Mogelijk voortplantend	Langs randen	FFW - Tabel 1
Haas	Mogelijk voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Huisspitsmuis	Mogelijk voortplantend	Langs randen	FFW - Tabel 1
Mol	Mogelijk voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Muskusrat	Mogelijk voortplantend	Oevers watergangen	-
Rosse woelmuis	Mogelijk voortplantend	Langs randen	FFW - Tabel 1
Veldmuis	Mogelijk voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
> BROEDVOGELS			
Groenling	Mogelijk broedend	Bosschages	FFW - Tabel 2,3
Houtduif	Mogelijk broedend	Bosschages en bebouwing	FFW - Tabel 2,3
Kievit	Mogelijk broedend	Bosschages	FFW - Tabel 2,3
Meerkoet	Mogelijk broedend	Woonboerderij	FFW - Tabel 2,3
Merel	Mogelijk broedend	Bosschages	FFW - Tabel 2,3
Roodborst	Mogelijk broedend	Woonboerderij	FFW - Tabel 2,3
Scholekster	Mogelijk broedend	Bosschages	FFW - Tabel 2,3
Tijftjaf	Mogelijk broedend	Oevers watergang	FFW - Tabel 2,3
Vink	Mogelijk broedend	Bosschages	FFW - Tabel 2,3
Waterhoen	Mogelijk broedend	Bebouwing	FFW - Tabel 2,3
Wilde eend	Mogelijk broedend	Bosschages	FFW - Tabel 2,3
Winterkoning	Mogelijk broedend	Woonboerderij	FFW - Tabel 2,3
Zwartkop	Mogelijk broedend	Bosschages	FFW - Tabel 2,3
> AMFIBIEEN EN REPTIELEN			
Bastaardkikker	Voortplantend en overwinterend	Watergangen	FFW - Tabel 1
Bruine kikker	Voortplantend en overwinterend	Watergangen en ruigte	FFW - Tabel 1
Gewone pad	Mogelijk voortplantend en overwinterend	Watergangen en ruigte	FFW - Tabel 1
Kleine watersalamander	Mogelijk voortplantend en overwinterend	Watergangen en ruigte	FFW - Tabel 1
Meerkikker	Voortplantend en overwinterend	Watergangen en ruigte	FFW - Tabel 1
> VISSEN			
Baars	Voortplantend	Watergangen	-
Kleine modderkruiper	Voortplantend	Zie bijlage III	FFW - Tabel 2
Kolblei	Voortplantend	Watergangen	-
Ruisvoorn	Voortplantend	Watergangen	-
Tiendornige stekelbaars	Voortplantend	Watergangen	-
> ONGEWERVELDEN			
Dagvlinders			
Geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst			
Libellen			
Geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst			

Legenda soortenTabel:

Beschermingsregime Flora- en faunawet (FFW):

Tabel 1: 'Algemene soorten' waarvoor veelal automatisch vrijstelling geldt;

Tabel 2: 'Overige soorten' waarvoor vrijstelling geldt, mits activiteiten voldoen aan goedgekeurde gedragscode;

Tabel 3: Soorten van Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB artikel 75 FFW, waarvoor alleen onder strikte voorwaarden vrijstelling mogelijk is.

Tijdens hun broedseizoen zijn vogels strikter beschermd (Tabel 3) dan buiten deze periode (Tabel 2)

HR II/ HR IV en HR V verwijzen naar de bijlagen uit de Europese Habitatrichtlijn

RL 0 t/m RL 4 verwijzen naar de status op de Rode lijst:

0= Verdwenen; 1= Ernstig bedreigd; 2= Bedreigd; 3= Kwetsbaar; 4= Gevoelig

Soort	Terreingebruik /Aantal	Locatie	Status
Locatie 2: Ontwikkeling 4 woningen locatie Herenweg 88			
> FLORA			
Zwanebloem	Aanwezig	Watergang	FFW - Tabel 1
> ZOOGDIEREN			
Gewone dwergvleermuis	Mogelijk foeragerend	Langs randen	FFW - Tabel 3/ HR IV
Laatvlieger	Mogelijk foeragerend	Langs randen	FFW - Tabel 3 / HR IV
Aardmuis	Mogelijk voortplantend	Oevers watergang	FFW - Tabel 1
Bosmuis	Mogelijk voortplantend	Langs randen	FFW - Tabel 1
Bruine rat	Mogelijk voortplantend	Oevers watergang	-
Gewone bosspitsmuis	Mogelijk voortplantend	Oevers watergang	FFW - Tabel 1
Huisspitsmuis	Mogelijk voortplantend	Langs randen	FFW - Tabel 1
Mol	Mogelijk voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Muskusrat	Mogelijk voortplantend	Oevers watergang	-
Rosse woelmuis	Mogelijk voortplantend	Langs randen	FFW - Tabel 1
Veldmuis	Mogelijk voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
> BROEDVOGELS			
Groenling	Mogelijk broedend	Bomen en struiken	FFW - Tabel 2,3
Huismus	Mogelijk broedend	Bebouwing	FFW - Tabel 2,3 / RL4
Meerkoet	Mogelijk broedend	Oevers watergang	FFW - Tabel 2,3
Merel	Mogelijk broedend	Erfbeplanting	FFW - Tabel 2,3
Vink	Mogelijk broedend	Bomen en struiken	FFW - Tabel 2,3
Waterhoen	Mogelijk broedend	Oevers watergang	FFW - Tabel 2,3
Wilde eend	Mogelijk broedend	Oevers watergang	FFW - Tabel 2,3
Winterkoning	Mogelijk broedend	Erfbeplanting	FFW - Tabel 2,3
Witte kwikstaart	Mogelijk broedend	Bebouwing	FFW - Tabel 2,3
Zwarte roodstaart	Mogelijk broedend	Bebouwing	FFW - Tabel 2,3
> AMFIBIEEN EN REPTIELEN			
Bastaardkikker	Voortplantend en overwinterend	Watergang	FFW - Tabel 1
Bruine kikker	Voortplantend en overwinterend	Watergang en ruigte	FFW - Tabel 1
Gewone pad	Mogelijk voortplantend en overwinterend	Watergang en ruigte	FFW - Tabel 1
Kleine watersalamander	Mogelijk voortplantend en overwinterend	Watergang en ruigte	FFW - Tabel 1
Meerkikker	Voortplantend en overwinterend	Watergang en ruigte	FFW - Tabel 1
> VISSSEN			
Tiendornige stekelbaars	Voortplantend	Watergang	-
> ONGEWERVELDEN			
Dagvlinders			
Geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst			
Libellen			
Geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst			

Legenda soortenTabel:

Beschermingsregime Flora- en faunawet (FFW):

Tabel 1: 'Algemene soorten' waarvoor veelal automatisch vrijstelling geldt;

Tabel 2: 'Overige soorten' waarvoor vrijstelling geldt, mits activiteiten voldoen aan goedgekeurde gedragscode;

Tabel 3: Soorten van Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB artikel 75 FFW, waarvoor alleen onder strikte voorwaarden vrijstelling mogelijk is.

Tijdens hun broedseizoen zijn vogels strikter beschermd (Tabel 3) dan buiten deze periode (Tabel 2)

HR II/ HR IV en HR V verwijzen naar de bijlagen uit de Europese Habitatrichtlijn

RL 0 t/m RL 4 verwijzen naar de status op de Rode lijst:

0= Verdwenen; 1= Ernstig bedreigd; 2= Bedreigd; 3= Kwetsbaar; 4= Gevoelig

BIJLAGE II: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Met de Flora- en faunawet (Ffwet) is beoogd een geïntegreerd soortenbeschermingsregime te creëren dat voldoet aan de internationale verplichtingen. Doordat het verkrijgen van ontheffing en vrijstelling slechts mogelijk was onder bepaalde voorwaarden, werd de Flora- en faunawet na de inwerkingtreding al snel als belemmerend ervaren in het maatschappelijke verkeer.

De belemmerende factoren werden met name veroorzaakt, door het afwegingskader, dat ook voor zeer algemeen voorkomende soorten gold als b.v. Mol, Veldmuis, Bosmuis en Konijn. Dit zorgde voor onnodige belemmeringen van werkzaamheden en veel administratieve lastendruk.

Vanaf 23 februari 2005 is een wetswijziging van kracht geworden waarbij de mogelijkheden verruimd zijn voor het verlenen van ontheffing/ vrijstelling van de verbodsbepalingen in het kader van de Ffwet. Dit geldt met name voor de algemeen voorkomende soorten.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Ffwet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Verbodsbepalingen

De Ffwet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8 van de Ffwet. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12 (zie kader). In hoeverre de verbodsbepalingen van toepassing zijn is afhankelijk van het beschermingsregime waartoe de soort behoort.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten. Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12.

Art. 8:	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11:	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Art. 12:	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Drie beschermingsregimes planten- en diersoorten

Met ingang van het wijzigingsbesluit artikel 75 zijn drie verschillende beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. In alle gevallen is onverminderd de zorgplicht van toepassing:

'Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of na te laten.'

Bijlage 1 'Algemene soorten'

Onder deze groep vallen o.a. alle algemeen voorkomende beschermde zoogdieren, amfibieën en vaatplanten (in totaal 43 soorten). Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Bijlage 2 'Overige soorten (gedragscode)'

Onder deze groep vallen een aantal minder algemene soorten (in totaal 101) en vogels. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een gedragscode. De gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring door de minister van LNV. De gedragscode geeft richtlijnen aan om schade aan de soort te voorkomen of te minimaliseren (Artikel 16c wijzigingsbesluit).

Voorheen was nooit vrijstelling mogelijk voor van nature voorkomende vogelsoorten. Nu kan alleen vrijstelling verkregen worden indien:

- sprake is van belang a) t/m d);
- sprake is van onopzettelijk verstoren (artikel 10) in geval van bij de wet genoemde belangen, en er geen wezenlijke invloed (significante effecten) is;
- In geval van belang g), behalve in de periode 15 maart-15 juli.

Bijlage 3 'Soorten van Bijlage I AMvB Artikel 75 / soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV'

Onder de eerste groep vallen met name soorten die een kwetsbare status hebben (in totaal 37 soorten) en vogels (in geval niet gewerkt wordt met een gedragscode). Ze hebben een vergelijkbare bescherming als soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV.

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, is voor deze soorten ontheffing van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet altijd noodzakelijk. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹⁾;
2. er is geen alternatief;
3. de activiteiten doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De laatste twee criteria worden in het wijzigingsbesluit samengevat als 'zorgvuldig handelen', waarbij elke vorm van schade aan de soort voorkomen moet worden. Aan alle drie criteria moet gelijktijdig voldaan worden. Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik, is het niet mogelijk voor artikel 10 van de Ffwet een ontheffing te verkrijgen. Voor de artikelen 8, 9, 11 en 12 geldt wel een vrijstelling, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

³ a) de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap; b) de bescherming van flora en fauna; c) de veiligheid van het luchtverkeer; d) de volksgezondheid of openbare veiligheid; e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren; g) belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort; h) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw; i) bestendig gebruik; j) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Rode lijsten

De Minister van LNV heeft ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor Rodelijst-soorten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Vanaf dat moment heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving verankerd. Nederland zal aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging waarborgen rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Voor een volledig begrip wordt verwezen naar de oorspronkelijke wetsteksten (www9.minlnv.nl 'thema Natuurwetgeving'). Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRC/JZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna

BIJLAGE III: INVENTARISATIEKAART KLEINE MODDERKRUIPER LOCATIE 1

Locatie 1: Ontwikkeling woongebied westzijde van de kern

INVENTARISATIEKAART Kleine modderkruiper

LEGENDA

vissen

KM = Kleine modderkruiper

● Waarneming vissen

— Plangebied